

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/17/2016
Identifikačné číslo spisu:	7810208307
Dátum vydania rozhodnutia:	14.12.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Eva Sakálová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7810208307.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu R., bývajúceho v C., zastúpeného JUDr. Ladislavom Csákóm, advokátom v Rožňave, Hviezdoslavova 4, proti žalovanému Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava, so sídlom v Rožňave, Šafárikova 112, o zaplatenie 200 000,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 4 C 133/2010, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 16. novembra 2011 sp. zn. 1 Co 329/2010, takto

rozhodol:

N e p r i p ú š ť a zmenu žalovaného.

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava uznesením z 20. októbra 2010 č. k. 4 C 133/2010 - 22 zastavil konanie a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Zastavenie konania odôvodnil § 83 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) v spojení s § 103 O. s. p. Dospel k záveru, že v predmetnom konaní ide o tých istých účastníkov a o ten istý predmet konania ako v inom už skôr začatom konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 9 C 129/2010. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

2. Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu uznesením zo 16. novembra 2011 sp. zn. 1 Co 329/2010 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 219 O. s. p. a stranám náhradu trov dovolacieho konania nepriznal. Aj odvolací súd bol toho názoru, že ide o konania medzi tými istými stranami, s rovnakým predmetom konania, založené na rovnakých skutkových okolnostiach, že z obsahu žalôb v oboch konaniach možno vyvodiť záver, že žalobca sa proti žalovanému domáha zaplatenia škody vo výšky 200 000,- eur, ktorá mu mala vzniknúť v súvislosti s rozhodnutím žalovaného zo 16. februára 2004, ktorým mu bola priznaná dávka v hmotnej núdzi od 1. januára 2004 vo výške 75,68 eur (2 280,- Sk) mesačne, ktorá suma nie je postačujúca na to, aby si mohol splniť povinnosti

vlastníka bytu, a túto skutočnosť považuje za vznik škody na jeho strane. Pretože § 83 O. s. p. vyjadruje prekážku súdneho konania, litispendenciu, ktorá bráni tomu, aby na súde prebiehali v tej istej veci dve konania, súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu správne uzavrel, že žaloba, ktorú podal žalobca už skôr 6. septembra 2010 v konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 9 C 129/2010, predstavuje prekážku litispendencie vo vzťahu k preskúmanému konaniu začatému na základe žaloby podanej neskôr, 20. septembra 2010, pričom o nároku žalobcu bude konané a rozhodnuté v konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 9 C 129/2010. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p., keď neúspešnému žalobcovi náhrada trov odvolacieho konania nepatrí a žalovanému žiadne trovy nevznikli.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť videl v odňatí možnosti konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), keď konanie o jeho nároku bolo v rozpore so zákonom zastavené z dôvodu prekážky litispendencie. Dovolateľ poukázal na to, že v preskúmanom konaní sa domáha náhrady majetkovej ujmy vo výške 200 000,- eur, ktorá vznikla na jeho majetku v dôsledku nesprávneho úradného postupu žalovaného a v konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 9 C 129/2010 sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 200 000,- eur, a to navyše z úplne iného právneho titulu, ktorý bližšie nešpecifikoval. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhol rozhodnúť o jeho dovolaní, pričom z obsahu dovolania vyplýva, že sa domáha zrušenia oboch rozhodnutí súdov nižších inštancií. Zároveň navrhol aj zmenu žalovaného, a to z dôvodu, že po začatí konania došlo s účinnosťou od 1. januára 2015 novelou zákona č. 453/2003 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 453/2003 Z. z.“) k prechodu práv a povinností zo žalovaného na Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ústredie“).

4. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalobca, ďalej aj dovolateľ) zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že nebolo preukázané, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti zo žalovaného na iný subjekt (§ 80 C. s. p.) a že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané 9. januára 2012, to je pred 1. júlom 2016, za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 C. s. p., na základe ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované a návrh na zmenu strany posudzoval v zmysle § 92 ods. 2 O. s. p. a § 80 ods. 1 a 2 C. s. p. a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 a § 239 O. s. p. v znení účinnom do 31. decembra 2014.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa najskôr zaoberal návrhom žalobcu na zmenu žalovaného zo dňa 5. novembra 2015. Podľa § 80 ods. 1 a 2 C. s. p., ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou sa spája prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže žalobca navrhnúť, aby do konania na jeho miesto alebo na miesto žalovaného vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli. Súd vyhovie návrhu podľa odseku 1, ak sa preukáže, že po začatí konania došlo k prevodu alebo prechodu práva alebo povinnosti, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto žalobcu. Právne účinky spojené s podaním žaloby zostávajú zachované. Obdobné ustanovenie platilo aj za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (§ 92 ods. 2 a 3 O. s. p.). Podľa § 12 ods. 1 zákona č. 453/2003 Z. z., práva a povinnosti vyplývajúce zo štátnozamestnaneckých vzťahov, z pracovnoprávných vzťahov a z iných právnych vzťahov štátnych zamestnancov a zamestnancov úradov prechádzajú na ústredie s účinnosťou od 1. januára 2015. V § 5 zákona č. 453/2003 Z. z. je

upravené postavenie, spôsobilosť a výkon štátnej správy úradu práce, sociálnych vecí a rodiny s pôsobnosťou pre určitý územný obvod (jedného okresu alebo viacerých okresov v rámci územného obvodu kraja). Podľa tohto ustanovenia majú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania a samostatne konať pred súdom v rozsahu svojej pôsobnosti. Z uvedených ustanovení je nepochybné, že žalovaný má spôsobilosť byť účastníkom predmetného súdneho konania a že s účinnosťou od 1. januára 2015 síce došlo k prechodu práv a povinností z úradov na ústredie, ale uvedený prechod sa týka len práv a povinností vyplývajúcich zo štátnozamestnaneckých vzťahov, z pracovnoprávných vzťahov a z iných právnych vzťahov štátnych zamestnancov a zamestnancov úradov. Pretože nebolo preukázané, že po začatí konania došlo k prechodu práva alebo povinnosti, dovolací súd nevyhovel návrhu dovolateľa na zmenu žalovaného.

8. Pokiaľ ide o samotné dovolanie, toto smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, boli uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. Dovolanie žalobcu nesmeruje proti uzneseniu, ktorý je uvedený v týchto ustanoveniach; prípustnosť dovolania preto z § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. nevyplýva.

9. Predmetné dovolanie by bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám, ktoré boli uvedené § 237 O. s. p. Žalobca poukazoval vo svojom dovolaní, že konanie je zaťažené vadou, ktorá bola uvedená v § 237 písm. f/ O. s. p., jej existencia však nevyšla v dovolacom konaní najavo.

10. Dovolateľ mal za to, že súdy zaťažili konanie vadou podľa § 237 písm. f/ O. s. p. spočívajúcou v odňatí možnosti konať pred súdom, keď konanie o jeho nároku bolo v rozpore so zákonom zastavené súdom prvej inštancie z dôvodu prekážky litispendencie a toto rozhodnutie bolo odvolacím súdom potvrdené.

11. Podľa § 83 O. s. p., začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie. Podľa § 103 O. s. p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Podľa § 104 ods. 1 O. s. p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

12. V preskúmvanej veci pre záver, či došlo k odňatiu možnosti žalobcovi konať pred súdom, je potrebné posúdiť, či žaloba, ktorú žalobca podal 6. septembra 2010 na Okresnom súde Rožňava a ktorá vec je vedená na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 9 C 129/2010, predstavuje prekážku litispendencie, teda prekážku začatého konania vo vzťahu ku konaniu začatému neskôr na základe žaloby podanej žalobcom 20. septembra 2010 na Okresnom súde Rožňava a vedenému pod sp. zn. 4 C 133/2010.

13. Dovolateľ síce v dovolaní uvádza, že v každom konaní ide o iný predmet a že sa domáha iného nároku, a to v preskúmvanom konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 4 C 133/2010 náhrady majetkovej ujmy vo výške 200 000,- eur, ktorá ujma mu vznikla na jeho majetku v dôsledku nesprávneho úradného postupu a v konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 9 C 129/2010 náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 200 000,- eur z dôvodu nesprávneho rozhodnutia vydaného žalovaným, uvedené sa však nezakladá na skutočnosti. Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní obsahu oboch žalôb dospel k záveru, že súdy nižších inštancií dospeli k správnym záverom a správne konanie v preskúmvanej veci zastavili. V oboch konaniach ide totiž o spor medzi tými istými stranami, žalobcom a žalovaným a ide aj o rovnaký predmet konania, založený na rovnakých skutkových okolnostiach. Z obsahu oboch žalôb nepochybne vyplýva, že žalobca si voči žalovanému uplatňuje náhradu škody vo výške 200 000,- eur, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym postupom zamestnancov úradu a nezákonným rozhodnutím žalovaného zo 16. februára 2004, ktorým mu bola priznaná dávka v hmotnej núdzi vo výške, ktorá nie je postačujúca na to, aby si mohol plniť povinnosti vlastníka bytu. A podľa petítu oboch žalôb sa žalobca v oboch konaniach domáha uloženia povinnosti žalovanému, aby požadovanú sumu 200 000,- eur previedol na ním uvedený účet exekútorského úradu.

14. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že prekážka litispendencie, už začatého súdneho

konania, bráni tomu, aby na súde prebiehali dve a viac konaní v tej istej veci. Táto prekážka vzniká, ak na ktoromkoľvek súde v Slovenskej republiky je začaté ďalšie konanie, ktoré má rovnaké strany, rovnaký predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti. Litispendencia je procesnou prekážkou, ktorá bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie. Ak takého konanie napriek tomu začne prebiehať, musí byť zastavené.

15. V preskúmvanej veci preto dovolateľ nedôvodne namietal, že mu v dôsledku zastavenia konania bola odňatá možnosť pred súdom konať. O jeho nároku bude konané a rozhodnutí v konaní vedenom na základe skôr podanej žaloby na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 9 C 129/2010.

16. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O. s. p., ani z ustanovenia § 237 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako procesne neprípustné odmietol.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.